



مهدی ذوالفقاری

(کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی)

بررسی نقش انکوباتورها در بهبود اشتغال دانش آموختگان

و تحقیقات و استقبال از حضور بخش خصوصی در اقتصاد و تجربه مثبت و موفق انکوباتورها در رشد اقتصادی محلی و کارآفرینی شرایط لازم را برای راه اندازی انکوباتورها در شهرستان های تهران، اصفهان، تبریز و چند شهرستان دیگر فراهم نمود. در این مقاله قصد داریم تا ضمن آشنایی با اهداف، خدمات، نحوه عملکرد، وضعیت انکوباتورها در کشور و نقش مثبت و مؤثر آنها در اشتغال دانش آموختگان و موفقیت مؤسسات کوچک به بررسی چالش های فراروی انکوباتورها در کشور بپردازیم.

انکوباتور چیست؟

انکوباتور از کلمه **Incubate** گرفته شده است که این کلمه در فرهنگ لغت به معنی کشت دادن، رشد کردن و تکثیر کردن می باشد و در اصطلاح علمی به معنی ماشین جوجه کشی و دستگاه نگه دارنده نوزادان نارس است. انکوباتورها در زمره زیرساخت های حمایتی کشورها می باشند و در واقع نهادهایی هستند که برای پرورش و ایجاد کسب و کارهای کوچک و متوسط به گروه های کارآفرین و نوپا کمک می کند تا عملیات تبدیل نوآوری و ایده ها، به محصولات و خدمات مورد نیاز جامعه با سرعت بیشتری انجام گیرد. انکوباتورها فضای اداری و آزمایشگاهی همراه با خدمات حمایتی مختلف را با حداقل هزینه برای شرکت های

دوران ابتدایی تاسیس غالباً به دلیل هزینه های بالای راه اندازی خصوصاً در زمینه فناوری و فقدان تجربه مؤسسين می باشد و همین ریسک بالاست که بسیاری از دانش آموختگان دانشگاهها را از راه اندازی یک مؤسسه خصوصی منصرف می نماید. انکوباتورها یا مراکز رشد با ایده کاهش این ریسک و تضمین موفقیت این مؤسسات نوپا و تقویت نقش مثبت مؤسسات در کارآفرینی در بسیاری از کشورهای دنیا تجربه شده اند. بررسی های انجام شده در خصوص عملکرد انکوباتورها حاکی از نقش بسیار مؤثر آنها در موفقیت مؤسسات نوپا می باشد. انکوباتورها مراکزی هستند که با در اختیار قرار دادن امکانات و خدمات از یک سو باعث کاهش هزینه مؤسسات می شوند و از سوی دیگر با ارائه مشاوره های لازم مدیریتی و خصوصی ضعف مدیریتی مؤسسات را جبران می نمایند.

تجربه بسیاری از انکوباتورها حاکی از موفقیت بیش از ۸۰٪ مؤسساتی است که سال های ابتدایی تاسیس خود را در انکوباتورها مستقر بوده اند. همچنین آمار نشان می دهد که ۷۵٪ مؤسسات تازه تاسیس که از حضور در یک انکوباتور بی بهره بوده اند دچار شکست شده اند. در کشور ما جمع کثیر دانش آموختگان، تغییر دیدگاه ها در خصوص فناوری

منابع انسانی از مهمترین عوامل مؤثر **مقدمه** در توسعه هر جامعه به شمار می رود و در این راستا افراد تحصیل کرده نقش مهم تری را بر عهده خواهند داشت. اشتغال دانش آموختگان یکی از مسائلی است که همواره مورد توجه برنامه ریزان و سیاستگذاران کشورهای مختلف بوده است. این توجه به لحاظ اهمیت بازار کار به عنوان مرکز ثقل اقتصادی و اجتماعی هم به لحاظ نقش های اجتماعی می باشد که به افراد دانش آموخته برای نیل به اهداف توسعه کشور محول می شود. بیکاری دانش آموختگان یک معضل در جامعه کنونی به شمار می آید که هر روز جنبه حادثی نیز بر خود می گیرد. هر ساله تعداد زیادی از افراد وارد نظام آموزش عالی می شوند که به فاصله چند سال دانش آموخته شده و به سوی بازار کار روانه می شوند و این در شرایطی است که رشد اقتصادی و ظرفیت اشتغال زایی جامعه متناسب با رشد دانش آموختگان نمی باشد. در این راستا نیاز به انکوباتورها^۱ روز به روز بیشتر احساس می گردد. مطالعات انجام شده بر روی عملکرد مؤسسات کوچک نشان دهنده نقش مؤثر این مؤسسات در کارآفرینی، توسعه فنآوری و اقتصادی جوامع و اشتغال دانش آموختگان از یک سو و ریسک بالای آنها در سال های ابتدایی تاسیس می باشد. ریسک

نویا فراهم می نمایند. همانطور که در اسناد سازمان جهانی مالکیت فکر (WIPO) آمده است انکوباتورها طرح هایی مبتنی بر نوآوری هستند که از کادر مدیریتی کوچکی تشکیل شده و دارای مکان فیزیکی و تسهیلات مشترک می باشند. انکوباتورها معمولاً در کنار یک مرکز تحقیقاتی یا دانشگاهی که خدمات پشتیبانی را برای پرورش یک نوآوری یا یک اختراع به یک شرکت صنعتی ارائه می کند، تاسیس می شوند.

انواع انکوباتورها :

از جهت نوع فعالیت، انکوباتورها عمدتاً در دو حوزه تولیدی و خدماتی کار می کنند. از لحاظ نوع مالکیت هم سه نوع انکوباتور خصوصی، عمومی و ترکیبی از مشارکت عمومی و خصوصی وجود دارد. از سه معیار زیر در جهت تشخیص نوع انکوباتورها استفاده می شود:

۱- انتفاعی یا غیر انتفاعی بودن :

انکوباتورهای خصوصی بیشتر به دنبال فعالیت انتفاعی هستند و کمتر در حوزه های غیر انتفاعی به سرمایه گذاری می پردازند. در این نوع از انکوباتورها سرمایه گذار و اداره کننده بخش خصوصی بوده که درصد کمی از انکوباتورها از این نوع هستند.

۲- اهداف سازمانی :

اهدافی که انکوباتورها را در زمره مراکز عمومی قرار می دهد عبارت است از: ایجاد شغل، گوناگونی و تنوع اقتصادی، رشد و توسعه از لحاظ تجاری، جابجایی شرکت ها و مراکز تجاری و در مقابل مواردی که انکوباتورها را در ردیف مراکز خصوصی جای می دهد شامل: سودآوری، فرصت های مناسب سرمایه گذاری، رشد بالای شرکت و انتقال تکنولوژی.

۳- ماهیت سازمان های حمایت کننده :

آیا حامیان انکوباتورها از ویژگی های بخش

خصوصی برخوردارند یا بخش عمومی**

۴- نوع عملکرد و ماهیت فعالیت :

در این دسته بندی مراکز رشد، به لحاظ عملکرد و ماهیت فعالیت به سه دسته تجاری، تحقیقاتی و فناوری تقسیم می شوند. نکته حائز اهمیت در این تقسیم بندی این است که مرزهای موجود، مرزهای شفاف نیستند، چرا که به هر حال وظیفه اصلی این مراکز، پرورش

این مراکز، تحقیقاتی انجام می گیرد که محصول آنها قابل فروش باشد و به همین علت برخی دانشگاه ها به منظور فروش و عرضه تحقیقات خود، به تاسیس مراکز رشد فناوری اقدام می نمایند. در مراکز رشد فناوری، یک فناوری خاص یا نتایج تحقیقات، تجاری می شود. این مراکز جایگاه مناسبی برای آزمایش و ارزیابی ایده ها و خلاقیت های جدید از نظر

۱- خصوصی
۲- عمومی
۳- ترکیبی از مشارکت عمومی و خصوصی

دیدگاه مالکیتی

۱- عمومی (دولتی)

۲- خصوصی

۱- تجاری

۲- تحقیقاتی

۳- فناوری

دیدگاه عملکردی

نمودار درختی انواع انکوباتورها از دیدگاه های مالکیتی، مدیریتی عملکرد

علمی و اقتصادی و کاربردی بودن آنها است.

اهداف انکوباتورها :

رسالت اصلی ایجاد انکوباتورها تشویق دانش آموختگان دانشگاه ها به شروع کسب و کار و ایجاد اشتغال برای آنان بوده و در مرحله بعد همین دانش آموختگان از طریق ایجاد کسب و کار و حرفه های جدید، موجب اشتغال سایر نیروهای کار جامعه خواهند گردید.

و رشد واحدها اعم از تجاری، فناوری (صنعتی) و تحقیقاتی است و عملاً همه آنها در یک مورد مشترک هستند و آن کسب و کار محور^۳ و بازار محور بود آنهاست. در حال حاضر ۷٪ از مراکز رشد تحقیقاتی هستند که البته نوع تحقیقات در آنها با تحقیقات دانشگاهی متفاوت است. در

*بطور کلی اغلب مدیریت انکوباتورها خصوصی بوده، هرچند که اکثریت مالکیت آنها دولتی است.

اهم اهداف انکوباتورها عبارتند از :

- ۱- رشد اقتصادی منطقه و تنوع بخشیدن به آن
- ۲- توسعه یک محصول یا فرآیند قابل عرضه در بازار
- ۳- کمک به اشتغال دانش آموختگان
- ۴- نوسازی، انتقال فناوری و استفاده از اکتشافات علمی جدید
- ۵- کاهش ریسک مؤسسات کوچک نوبنیاد با کمک به جذب سرمایه های اولیه و ارائه مشاوره های لازم
- ۶- ایجاد جاذبه برای شکل گیری شرکت های خصوصی فناوری با ارایه سرویس های مورد نیاز
- ۷- توسعه خود اشتغالی و کارآفرینی و کشف کارآفرینان
- ۸- رشد واحدهای تحقیقاتی، صنعتی، تحقیق و توسعه و خدمات
- ۹- افزایش بازدهی نیروی کار دانش آموخته دانشگاهی و استفاده بهینه از این سرمایه عظیم ملی.

خدمات انکوباتورها :

با توجه به اینکه هدف اصلی این مراکز تشویق دانش آموختگان به شروع تجارت و حمایت از شرکتها و مؤسسات کوچک نوپا در توسعه آنها می باشد، این سؤال مطرح می گردد که این مراکز چه خدماتی را ارایه می دهند. اهم خدمات انکوباتورها عبارتند از:

- ۱- سازمان دادن به مؤسسات کوچک برای انجام سرمایه گذاری، شرکت در تجارت فنی داخلی و بین المللی، کمک به ادغام پروژه، افزایش سرمایه و همکاری اقتصادی چند جانبه.
- ۲- انجام آزمایش، سنجش، توسعه و فراهم آوردن شرایط از طریق ایجاد مؤسسات کوچک در انکوباتور، جایگاههای تحقیق و توسعه و محل تولید.
- ۳- فراهم آوردن مشاوره اطلاعاتی پیرامون فناوری، بازار، قانون، مالیه، سیاست و غیره.

۴- برنامه های آموزشی خاص برای مؤسسات درون مرکز.

• تجربه بسیاری از انکوباتورها حاکی از موفقیت بیش از ۸۰٪ مؤسساتی است که سال های ابتدایی تاسیس خود را در انکوباتورها مستقر بوده اند. همچنین آمار نشان می دهد که ۷۵٪ مؤسسات تازه تاسیس که از حضور در یک انکوباتور بی بهره بوده اند دچار شکست شده اند.

دستیابی به حمایت مالی، ثبت و گشایش حساب بانکی و غیره.

ارایه خدمات به مستاجرین در مراکز رشد عمومی و خصوصی تا حدودی با هم تفاوت دارد. در مراکز رشد خصوصی متداول ترین خدماتی که ارایه می شود خدمات مادی و انسانی است ولی در مراکز رشد عمومی متداول ترین خدمات، خدمات مالی یا شغلی است. انکوباتورها برای شرکت ها و مؤسسات مستقر در خود خدمات و تسهیلات دیگری از قبیل سالن کنفرانس، خدمات پستی، خدمات اداری، خدمات اطلاع رسانی، خدمات مشاوره ای، برخی حمایت های مالی و وام، تجهیزات سمعی و بصری، تحقیق و توسعه، کامپیوتر و را فراهم می نمایند.

نحوه کار انکوباتورها :

در تأسیس انکوباتورها پس از برنامه ریزی دقیق و تحلیل امکانات، باید اعضای تیم مدیریتی هم از سازمان های کسب و کار سطح دولتی و سطح خصوصی و هم از نهادهای اجتماعی و مؤسسات آموزشی باشند. این تیم به طور کلی شامل حداکثر ۱۰ نفر است و یک نفر به عنوان رئیس انتخاب می شود. این تیم اطلاعات پیرامون کارفرمایان منطقه، انواع کسب و کارهای موجود در منطقه، درآمد و عواید کلی، مالیات، قابلیت دسترسی به فضای اداری

با قیمت مناسب، اجاره و سیستم حمل و نقل را ارایه می کند. بر اساس اطلاعات مذکور، تیم انکوباتور کسب و کار آینده را طراحی خواهد کرد و در نهایت هدف و وظایف انکوباتور، نوع مستاجر، نوع و محل انکوباتور را مشخص خواهد نمود. مدیر انکوباتور باید به طور کامل با توسعه کارآفرینی و کسب و کار آشنایی داشته باشد. مدیر یا رئیس در رأس انکوباتور قرار دارد و پس از او معاون رئیس انکوباتور می باشد که کمیته مشورتی انکوباتور زیر نظر وی فعالیت می کند. کمیته فوق پس از ارزیابی یک درخواست، گزارش کتبی پیرامون پیشنهادات را خود به معاون ارایه می کند و معاون نیز پس از ارزیابی و دیدار با درخواست دهنده آن را جهت تصویب به مدیر انکوباتور پیشنهاد می کند و تصمیم اصلی پذیرش مؤسسه توسط رئیس انکوباتور گرفته می شود. غالب انکوباتورها دارای دو هیأت اجرایی و نظارتی می باشند. وظیفه هیأت اجرایی که از سرمایه گذاران، اعانه دهندگان مالی و افراد با تجربه و تخصص تشکیل می شود، عبارت است از انجام تعهدات قانونی، تصمیم گیری پیرامون مسائل مالی و تعیین یک خط مشی کارآمد و عملیاتی و وظیفه هیأت نظارتی که ممکن است متشکل از معاون رئیس انکوباتور، شورای مشورتی، مدیران مؤسسات باشد، نظارت و ارزیابی مداوم انکوباتور و پروژه های تصویب شده می باشد. مدت اقامت یک مستاجر در مرکز رشد با توجه به وضعیت خاص یک شرکت ممکن است از یک تا سه سال متفاوت باشد. بیشتر مستأجران برای دو تا سه سال در مرکز رشد باقی می مانند و این زمانی است که کسب و کار به موفقیت نرسیده و یا تصمیم گرفته است تا در صورت ممکن در چهارچوب مرکز رشد گسترش یابد و یا اینکه به اندازه کافی رشد کرده است تا قادر باشد به خارج از مرکز رشد نقل مکان نماید و نهایتاً اینکه مستأجرین بر اساس سیاست خروج^۴

از مراکز رشد خارج خواهند شد .

مقایسه تعداد انکوباتورها در کشورهای مختلف :

ریشه انکوباتورها به سال ۱۹۵۹ در ایالات متحده آمریکا برمی گردد و امروزه بیش از ۳۰۰۰ انکوباتور در سراسر جهان مشغول به فعالیت می باشند که عمدتاً در ایالات متحده ، اروپا و ژاپن مستقر هستند . در مالزی ، هند ، چین و نیز انکوباتورها بسرعت در حال رشد و گسترش بوده اند . در کشور ما نیز تعداد انکوباتورها به حدود ۲۰ واحد می رسد که در شهرستان های اصفهان ، تهران ، تبریز ، یزد ، مشهد و مشغول فعالیت هستند .

مراکز رشد در بحث اشتغال دو نقش اساسی ایفا می نمایند : نقش اول ایجاد اشتغال برای دانش آموختگان با ارایه حمایت های گوناگونی است که به آنها ارایه می دهد و نقش دوم ایجاد اشتغال برای سایر افراد جامعه می باشد . بدین ترتیب که دانش آموختگان از طریق ایجاد کسب و کار و حرفه های جدید ، موجب اشتغال سایر نیروهای جامعه خواهند شد و در نهایت اینکه مراکز رشد از طریق توسعه فناوری و تقویت و رشد مؤسسات کوچک، به توسعه اشتغال جامعه کمک خواهند نمود . بنگاه های کوچک و متوسط (SMEs) واحدهای اقتصادی ویژه ای هستند که از نظر ماهیت و اندازه ناهمگن می باشند و به صورت مستقیم یا غیر مستقیم در تولید ملی ، اشتغال زایی و جذب نیروی کار دانش آموخته مشارکت قابل توجهی دارند . بر اساس تحقیقات انجام شده بنگاه های کوچک و متوسط ۹۰ درصد اشتغال نیروی انسانی کشورهای مختلف را در دست دارند .

● امروزه بیش از ۳۰۰۰ انکوباتور در سراسر جهان مشغول به فعالیت می باشند که عمدتاً در ایالات متحده ، اروپا و ژاپن مستقر هستند .

۱- بنگاه های کوچک و متوسط تولید اشتغال می کنند . این بنگاهها بسیاری از کارگاهها و درصد بسیار بزرگی از دانش آموختگان شاغل جامعه را در خود جای می دهند. تقریباً ۹۰ درصد مشاغلی که در کشورهای جدیداً توسعه یافته ایجاد شده اند ، در بخش خصوصی و اکثراً در بنگاه های کوچک و متوسط قرار داشته اند .

● رسالت اصلی ایجاد انکوباتورها تشویق دانش آموختگان دانشگاه ها به شروع کسب و کار و ایجاد اشتغال برای آنان بوده و در مرحله بعد همین دانش آموختگان از طریق ایجاد کسب و کار و حرفه های جدید ، موجب اشتغال سایر نیروهای کار جامعه خواهند گردید .

۲- بنگاه های کوچک و متوسط به رشد اقتصادی جامعه کمک می کنند . کشورهایی که سرمایه گذاری آنها در بخش خصوصی نسبت به کل مبالغ سرمایه گذاری بیشتر است ، رو به افزایش است .

۳- پیش بینی می شود که جمعیت شهرنشین کشورهای در حال توسعه تا پایان ربع نخست سده حاضر حدود دو میلیارد نفر افزایش پیدا کند که در این صورت فقط بنگاه های کوچک و متوسط خواهند توانست فرصت های شغلی مورد نیاز را برای مناطق شهری فراهم کنند .

۴- تجربه کشورهای شرق آسیا و گذار موفقیت آمیز کشورهایی نظیر لهستان و مجارستان ، نقش بسیار مهم بنگاه های کوچک و متوسط را در رشد فزاینده اقتصاد نشان می دهد .

۵- بنگاه های کوچک و متوسط بخش فزاینده ای از جمعیت تحصیل کرده را که تنها با میل خود در جامعه حضور پیدا می کنند ، تقویت می نماید و از این طریق می تواند نیروهای واقعا مولد و نیرومندی تربیت کند که به نفع مدیریت اقتصادی سالم فعالیت نمایند .

۶- بنگاه های کوچک و متوسط نمایانگر تداوم سیاست های مناسب و مدیریت شایسته هستند. در کشور ما طبق آمار رسمی مراکز آمار ایران. (سال ۷۵) بالغ بر ۳۴۵۰۰۰ بنگاه خرد و کوچک و متوسط وجود دارد و آمار غیر رسمی تا پایان سال ۸۱ نشان دهنده ۵۲۰۰۰۰ بنگاه خرد ، کوچک و متوسط در کشور است .

بر اساس آمارهای موجود ، کل شاغلین در بنگاه های خرد ، کوچک و متوسط در زمینه خدمات - تولید ، صنف ، تعاونی ، خرده فروشی و سایر بالغ بر ۱۵۶ میلیون نفر می باشد که سهم بنگاه های تولیدی (اعم از خرد ، کوچک و متوسط و صنوف تولیدی) در اشتغال بالغ بر ۱،۳ میلیون نفر می باشد . همچنین بیش از ۹۸ درصد از کل بنگاه های تولیدی در ایران را بنگاه های خرد و کوچک تشکیل می دهند که ۶۳٪ از اشتغال صنعتی ، ۳۰ درصد ارزش افزوده و ۱۱،۲ درصد از صادرات بخش صنعت را به خود اختصاص می دهد . متأسفانه در حال حاضر هیچگونه سیاست مستقل و استراتژی خاص بخش توسعه بنگاه های خرد ، کوچک و متوسط اعم از بنگاه های تولیدی و صنفی و خدماتی و غیره وجود ندارد و پراکندگی سیاست ها و قوانین در بخش های مختلف اقتصادی نیز نتوانسته است در توسعه همه جانبه MSEs در ایران اثر بخشی قابل توجهی داشته باشد .

مؤسسات کوچک و متوسط زمینه را جهت جذب و تقویت کارآفرینان فراهم آورده و در مقابل گسترش کارآفرینی نیز نقش حیاتی در بهبود و رقابتی ساختن کسب و کارهای کوچک

ایفا می نماید .

چگونگی وضعیت انکوباتورها در ایران :

تعداد مراکز رشد در ایران حدود ۲۰ مرکز بوده که ۱۳ مرکز رشد در زمینه ICT و بقیه نیز در زمینه های بیوانفورماتیک ، پلیمر ، تجهیزات پزشکی و عمومی فعال بوده و در استانهای تهران ، اصفهان ، آذربایجان غربی ، تبریز ، یزد ، سمنان ، اراک و ... واقع هستند . مشکل اساسی در کشور عدم ارتباط بین دانشگاه و صنعت می باشد . علی رغم اینکه دانشگاههای ما در علوم کاربردی دستاوردهای خوبی داشته اند ، لیکن هنوز این ارتباط به خوبی برقرار نشده است . از طرف دیگر صنعت ما درگیر مسئله ای به نام جهانی شدن است که این خود شرایطی را به ما تحمیل می کند که صنعت فعلی ما از عهده پاسخ به آنها برنیامده و در سال های آینده که ناچاراً وارد پروتکل های جهانی خواهیم شد صنعت ما را با مشکلات جدی مواجه خواهد نمود . حال این سؤال پیش می آید که چرا با توجه به توان بالای دانشگاه ها و نیاز صنعت ما به محصولات فکری دانشگاه ها این دو در کنار یکدیگر قرار نمی گیرند و به عبارتی چرا دانشگاه نمی تواند محصولات پژوهشی اش را به بازار عرضه کند . از طرف دیگر ، چرا صنعت دنبال خرید محصولات فکری دانشگاه ها نیست ؟ به نظر می رسد آنچه که رابط بین دانشگاه و صنعت است مراکز رشد می باشند و این مراکز حلقه مفقوده ای هستند که باعث ارتباط بین دانشگاه و صنعت می شوند . در این راستا رویکرد ایجاد و تقویت مراکز رشد در کشورمان بسیار ضعیف و تقریباً فاقد عنصر توجه از نظر توسعه اقتصادی ، اجتماعی و کارآفرینی و ایجاد مزیت های رقابتی بوده است

اهم چالش هایی که فرا راه ایجاد و توسعه انکوباتورها در کشور ما وجود دارد به شرح ذیل می باشد:

• **سیاستهای وزارت علوم نباید گسترش انکوباتورها باشد زیرا تعداد ۲۰ انکوباتور برای کشوری که تا به حال تجربه نداشته ، تعداد زیادی بوده و در این خصوص ضروری می نماید مراکزی که تاکنون ایجاد گردیده اند مورد حمایت قرار گرفته و سیاست دولت در سالهای آتی باید راهبری و نظارت بر فعالیت های این مراکز رشد معطوف شود نه ایجاد سریع مراکز رشد .**

- ۱- مشخص نبودن جایگاه انکوباتورها در کشور عدم وجود قوانین مدون در زمینه فعالیت انکوباتورها در کشور .
- ۲- عدم وجود سیاست های کلان کشور در بخش صنعت و تکنولوژی .
- ۳- عدم نهادینه شدن تفکر و نگرش توجه به بخش خصوصی در کشور .
- ضعف فرهنگی که ما در جامعه به لحاظ کار جمعی داریم .
- ۴- نداشتن تعریف دقیق از کار و فعالیت در قالب یک انکوباتور .
- ۵- عدم شناخت کافی از واقعیت های صنعت در کشور و روند جهانی شدن .
- ۶- عدم وجود زیر ساخت های لازم اقتصادی در خصوص صنایع کوچک .
- ۷- عدم اعتماد صنعت از نتیجه بخش بودن خروجی فعالیت این مؤسسات .

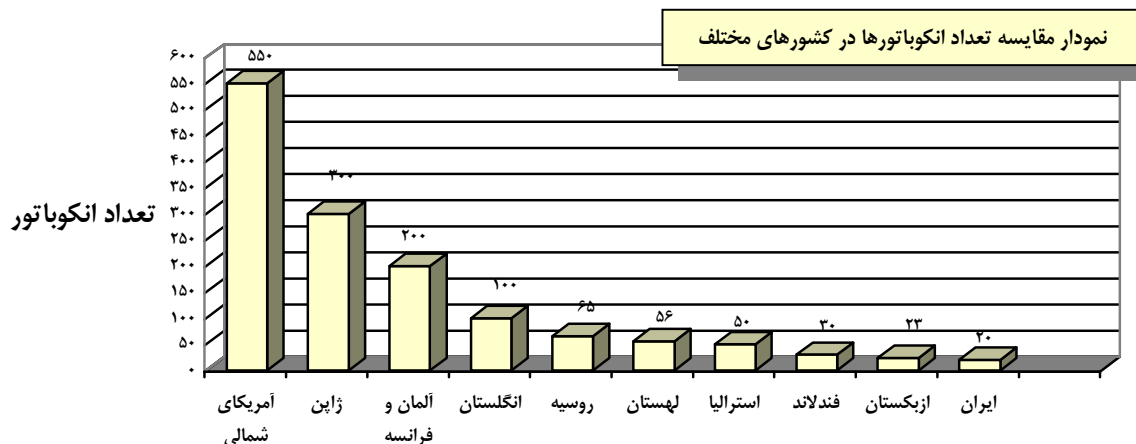
نتیجه گیری :

با توجه به وضعیت اشتغال در کشورمان یکی از راه حل های مؤثر جهت کاهش نرخ بیکاری ایجاد مراکز رشد ، حمایت از آنها با هدف ایجاد ، توسعه و حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و همچنین کمک به

آنها برای موفقیت و تداوم حیات مرحله آسیب پذیر آغازین می باشد . مراکز رشد در بحث اشتغال دانش آموختگان دو نقش اساسی ایفا می نمایند . نقش اول ایجاد اشتغال برای دانش آموختگان می باشد که در شرایط فعلی کشور و با توجه به نرخ بیکاری بالای این قشر حائز اهمیت فراوان می باشد و نقش دوم اینکه در مرحله بعد همین دانش آموختگان از طریق ایجاد کسب و کار و حرفه های جدید موجب اشتغال سایر نیروهای جامعه خواهند شد . در شرایط فعلی ۵ درصد احتمال وجود دارد که یک دانش آموخته پس از ورود به مراکز رشد و طی دوره مذکور به عنوان یک **Business man**

از این مراکز خارج و در کسب و کار خود موفق شود، ما اگر این نرخ را به سطح مراکز رشد دنیا (بالای ۵۰ درصد) ارتقاء دهیم آن وقت هر یک از دانش آموختگان ما استاد یک حرفه خواهند شد و اگر هر حرفه برای ۱۰ تا ۱۵ نفر به طور متوسط ایجاد شغل کند آن وقت است که ما خواهیم توانست حجم اشتغال را متناسب با میزان خروجی دانشگاه ها تنظیم نمائیم و نهایتاً اینکه مراکز رشد از طریق تقویت و توسعه کارآفرینی به توسعه اشتغال در جامعه کمک خواهند نمود . مطلب دیگری که در خصوص مراکز رشد باید مورد توجه قرار گیرد اینکه سیاست های وزارت علوم نباید گسترش انکوباتورها باشد زیرا تعداد ۲۰ انکوباتور برای کشوری که تا به حال تجربه نداشته ، تعداد زیادی بوده و در این خصوص ضروری می نماید مراکزی که تاکنون ایجاد گردیده اند مورد حمایت قرار گرفته و سیاست دولت در سالهای آتی باید راهبری و نظارت بر فعالیت های این مراکز رشد معطوف شود نه ایجاد سریع مراکز رشد . بطور کلی ثمربخش بودن مراکز رشد باید بر اساس شمار شرکت های موفق که به مرحله

* تاجر ، بازرگان ، اداره کننده بنگاه بازرگانی



(MSEs) “کار مشترک وزارت کار و امور اجتماعی، UNDP, ILO، تیر ۱۳۸۲
۱۰- سیاستها و مدیریت مراکز رشد “ اداره مطالعات و برنامه ریزی، سازمان همیاری اشتغال دانش آموختگان جهاد دانشگاهی، مهر ۱۳۸۱

۱۱- سلطانی، مشاور شهرک تحقیقاتی اصفهان، “هم اندیشی پیرامون انکوباتورها و نقش آنها در اشتغال دانش آموختگان “ سازمان همیاری اشتغال دانش آموختگان جهاد دانشگاهی، مهر ۱۳۸۱

۱۲- صدیق، رئیس شهرک تحقیقاتی اصفهان، “هم اندیشی پیرامون انکوباتورها و نقش آنها در اشتغال دانش آموختگان “ سازمان همیاری اشتغال دانش آموختگان جهاد دانشگاهی، مهر ۱۳۸۱

۱۳- مهندس پرهیزکار، رئیس همیاری اشتغال دانش آموختگان “هم اندیشی پیرامون انکوباتورها و نقش آنها در اشتغال دانش آموختگان “ سازمان همیاری اشتغال دانش آموختگان جهاد دانشگاهی، مهر ۱۳۸۱

Development Consultants of Jordan (July 2000)
2- D.A. Okongwu “Needs for Establishing Support Services for Inventors / Innvafors / SMEs and R& D Organizations in African Counfries “ WIPO.1999

3- The National Business Incubation Association .
Guidelines for Selecting an Incubation Program 2001

4 - <http://www.Incubator.Com>
5. <http://www.Webmaster@ISTT.org>
6 - <http://www.jobiran.com>

۷- تقوی، نعمت الله، “جهانی شدن و توسعه بنگاه های کوچک و متوسط “، وزارت تعاون، معاونت تحقیقات آموزشی و ترویج - ۱۳۸۱

۸- محدث، جواد “نقش انکوباتورها در ایجاد اشتغال “ مجله اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی کار و جامعه، شماره ۴۶ - آذر ۱۳۸۱

۹- طالبی، کامبیز “چکیده طرح تحقیقاتی اثرگذاری قوانین و ساختارهای سازمانی بر روی فرآیند اشتغال در بنگاه های خرد و کوچک

بلوغ می رسند و قادرند کسب و کار خود را به طور مستقل در خارج از محیط مرکز رشد تداوم دهند، ارزیابی شود. موفقیت شرکت های در حال ظهور ایجاد کننده دیدگاه مثبتی از کار آفرینی بوده و به ایجاد فرهنگ نوینی در این زمینه کمک می نمایند و بدین لحاظ است که مراکز رشد امیدوارند که بتوانند تاثیر مثبتی بر اشتغال دانش آموختگان جامعه خود داشته باشند.

پانویست ها :

- 1-Incubators
- 2-World Intellectual Property Organization
- 3-Business Oriented
- 4-Exit Policy
- 5- Small snd Medium Enterprises

فهرست منابع :

- 1 – Cownty.f “ What Services does a Business Incubator Provide ” , Economic Development Consultants of Jordan (July 2000)
- 2- D.A. Okongwu

*

